

Kela-kortti

26.05.2020

Sisällysluettelo

1 Kela-kortit	1
1.1 Edellytykset	1
1.2 Tiedot	1
1.3 Peruuttaminen, palauttaminen ja hävittäminen	2
1.4 Uusiminen	2
1.5 Tilatut kortit	2
2 Kuvatton Kela-kortti	2
2.1 Kortin toimittaminen ja hakeminen	3
2.2 Virheellinen kortti	4
2.3 Kuvattoman Kela-kortin katoaminen	5
2.4 Erikoistilanteet	5
3 Kuvallinen Kela-kortti	5
4 Henkilökortti sairausvakuutustiedoin	7

1. Kela-kortit

Kela-kortti on ilmainen, kuvaton muovikortti. Kela-kortti toimitetaan vakuutetuille yleensä automaattisesti. Kortin voi tilata mikä tahansa toimisto, kun on ensin varmistettu tietojen oikeellisuudesta ja siitä, että hakija on vakuutettu. Työpaikkakassan jäsenet tilaavat Kela-kortin joko työpaikkakassasta tai Kelan toimistosta. Kuvattomien Kela-korttien rinnalla on edelleen käytössä ennen 11.10.2014 myönnettyjä kuvallisia Kela-kortteja.

Poliisiin myöntämään henkilökorttiin on ollut mahdollisuus liittää sairausvakuutustiedot, jolloin sitä on voitu käyttää Kela-korttia vastaavana sairausvakuutuskorttina.

Henkilökorttilaki on muuttunut 1.1.2017. Uusiin myönnettäviin **henkilökortteihin ei voida enää liittää sairausvakuutustietoja**. Ennen uuden lain voimaantuloa myönnettyt henkilökortit, joihin sairausvakuutustiedot on liitetty, pysyvät kuitenkin voimassa myös lainmuutoksen jälkeen. Ennen lainmuutosta myönnetty henkilökortti sairausvakuutustiedoin on voimassa viisi vuotta, ellei henkilön sairausvakuuttaminen pääty tätä ennen.

Kortit valmistaa ja postittaa Thales Finland. Korttitilaukset toimitetaan päivittäin atk:n välityksellä valmistajalle. Valmistajalta saadaan palautteena tiedot korttien valmistuspäivistä.

1.1. Edellytykset

Sairausvakuutuskortti (Kela-kortti) kuuluu kaikille sairausvakuutuslain mukaan vakuutetuille henkilöille. Kortin haltijalla on oikeus sairausvakuutuslain mukaisiin korvauksiin. (SVL 1224/2004 15 luku 1 §)

Kela-korttiin ei kuitenkaan ole oikeutta silloin, kun

- henkilö ei ole vakuutettu, vakuuttaminen on epäselvä tai vakuuttamisasian käsittely on kesken
- henkilöllä ei ole nimeä
- henkilölle on rekisteröity tietotuen väestötietoryhmässä kortin kirjoittamisen esto (esim. ottolapset, joille on vireillä nimenmuutos)
- henkilön tunnus on Kelan antama (ns. vajaa tunnus tai Kela-tunnus).

Selvitä vakuuttaminen ennen kortin tilaamista.

Rinnakkaiskortti voidaan tilata esimerkiksi vakuutetun vanhemmalle tai edunvalvojalle.

1.2. Tiedot

Kela-korttiin kirjoitettavat henkilö- ja vakuutustiedot ja kortin postitusosoite samoin kuin henkilökortin sairausvakuutustiedot otetaan Kelan tietokannoista. Korttia tilattaessa kiinnitä erityistä huomiota tietojen oikeellisuuteen sekä tarvittaessa selvitä ja huolehdi, että virheelliset tai puutteelliset tiedot korjataan ennen kortin tilaamista.

1.3. Peruuttaminen, palauttaminen ja hävittäminen

Kela-kortin saatteessa vakuutettua kehoitetaan hävittämään entinen kortti. Kela-korttia ei siis tarvitse palauttaa Kelaan. Lisäksi saatteessa kerrotaan, että muutto ulkomaille voi vaikuttaa oikeuteen käyttää Kela-korttia Suomessa ja että vain sairausvakuutettu voi käyttää Kela-korttia.

Jos asiakas palauttaa kortin toimistoon, kirjaa se palautuneeksi kortin palautustapahtumalla. Voit myös tallentaa tiedot kortin peruutuksesta (kortin voimassaolon päättymisestä vakuutuksen päättymisen, kortin uusimisen tai muun vastaavan syyn vuoksi).

Hävitä toimistoon palautetut kortit ja huolehdi siitä, ettei nimi tai henkilötunnus jää tunnistettavaksi. Lähetä suuremmat erät hävitettäväksi keskusarkistoon.

Henkilökortin peruuttaa [poliisi](#). Kela ei ota vastaan palautettavia henkilökortteja.

1.4. Uusiminen

Kun kortin tiedot muuttuvat tai tietoja korjataan, kortti on uusittava. Uuden lääkeoikeuspäätöksen yhteydessä väliaikaistodistuksena apteekissa käy vanhan Kela-kortin kanssa esitetty lääkeoikeuspäätös. Jos vakuutettu poikkeuksellisesti muutoin tarvitsee korttia nopeammin kuin se on mahdollista saada tilaamalla, voit antaa väliaikaistodistuksen (SV 51sr) enintään kuukaudeksi. Väliaikaistodistusta ei kuitenkaan saa antaa, jos henkilön tulee hakea lääkekorvaukset Kelasta itse. Hänen kortissaan on silloin KT-merkintä (Korvaus toimistosta -merkintä). Merkintä voidaan asettaa henkilölle, joka käyttää lääkettä pitkäaikaisesti yli virallisen annostusohjeen.

1.5. Tilatut kortit

Tilatut kortit -kyselyllä saat tiedot kaikista vakuutetulle tilatuista kuvattomista ja kuvallisista Kela-korteista sekä henkilökorteista sairausvakuutustiedoin. Automaattisesti syntyneet Kela-kortin tilaukset ovat nähtävissä kyselyllä vasta, kun tilaus on lähtenyt korttitoimittajalle.

2. Kuvatun Kela-kortti

Yleistiedot

- Kortin nimi (Kela-kortti/Sairausvakuutuskortti)
- Kortin myöntäjä (Kansaneläkelaitos)
- Myöntämispäivä (= valmistuspäivä)

Henkilötiedot

- Henkilötunnus, myös viivakoodina takasivulla
- Suku- ja etunimet (VTJ:n mukaiset)
- Omakätinen nimikirjoitus (jos vakuutettu haluaa)

Ennen 1.1.2005 tilatuissa korteissa on lisäksi kotikunta

Kelan vakuutustiedot

- VAKUUTETTU xxxxxx ASTI, määrääjäksi vakuutetuilla (= kortin voimassaoloaika)
- Oikeus erityiskorvaukseen tai rajoitettuun peruskorvaukseen: korvausryhmä, sairauden tai lääkkeen numero ja oikeuden voimassaolon viimeinen kuukausi ja vuosi (esim. AE 201/08.10)
- Korvaus toimistosta -merkintä (KT-merkintä), jos korvaukset on haettava toimistosta
- TYÖPAIKKAKASSA ja kassan numero, jos henkilö kuuluu työpaikkakassan piiriin.

2.1. Kortin toimittaminen ja hakeminen

Kuvaton Kela-kortti toimitetaan automaattisesti, tai toimisto tilaa kortin joko vakuutetun hakemuksesta tai tekemiensä ratkaisujen seurauksena.

Korttivalmistaja postittaa kortin suoraan kotiosoitteeseen kaikille, joille se tietokannan tietojen tai toimiston tilauksen perusteella on mahdollista. Toimistoon korttitoimittaja postittaa mahdolliset ulkomaille, myös Pohjoismaihin, toimitettavat kortit sekä korvausten seurantaan kuuluville vakuutetuille (kortissa on tällöin merkintä KT) automaattisesti toimitettavat kortit. Toimisto postittaa nämä kortit edelleen vakuutetun kotiosoitteeseen.

Automaattisesti

Kortti toimitetaan automaattisesti VTJ-tietojen tai Kelassa tehdyn tietomuutoksen perusteella seuraavissa tilanteissa:

- lapsi saa nimen (poikkeuksena ottolapset, joille vireillä olevan nimenmuutoksen takia kortin kirjoittaminen estetty)
- nimi muuttuu tai korjataan
- henkilötunnus muuttuu tai korjataan
- vakuutettu siirtyy työpaikkakassan vastuulle tai vastuulta
- vakuutetulle tehdään erityiskorvattavien lääkeoikeuksien käsittelyjärjestelmällä uusi myöntöpäätös.
- henkilölle tehdään myönteinen vakuuttamisratkaisu vakuuttamisen tietojärjestelmällä.
- henkilölle myönnetty viimeisin kortti on kuvallinen Kela-kortti, jonka tiedot muuttuvat.

Kuvatonta Kela-korttia ei kuitenkaan voida toimittaa automaattisesti, kun tietokannan tietojen mukaan

- henkilö ei ole vakuutettu, vakuuttaminen on epäselvä tai vakuuttamisasian käsittely on kesken
- osoitetta ei ole, se on puutteellinen tai ulkomaan osoite
- henkilö asuu ulkomailta (kunta 200) ja tilaus on tehty muun kuin vakuuttamisjärjestelmän kautta.

Toimistoille lähetetään tarkistuslista automaattisesti syntyvistä korttitilauksista, joiden lähtemisen em. rajoitukset estävät.

Automaattisesti työpaikkakassan vastuunsiirron, erityiskorvausoikeuspäätöksen tai vakuuttamisratkaisun yhteydessä muodostuneen korttitilauksen voit poistaa saman päivän aikana kuvattoman kortin tilaustapahtumalla.

Toimiston tilauksesta

Toimiston tulee huolehtia kortin tilaamisesta mm. silloin, kun

- henkilö rekisteröidään vakuutetuksi Suomessa eikä vakuuttamisjärjestelmä tee automaattisesti korttitilausta
- vakuutetulle rekisteröidään Korvaus toimistosta -merkintä tai merkintä poistetaan
- toimistolle lähetettyyn Kela-korttitilausten tarkistuslistaan sisältyy vakuutettuja, joille kuuluu tilata uusi kortti.

Vakuutetun hakemuksesta

Vakuutettu voi hakea uuden kortin esimerkiksi kadonneen kortin tilalle. Kela-korttia voi hakea

- postitse lomakkeella SV 157sr, jonka voi tulostaa myös Kelan internetsivuilta
- puhelimitse palvelunumerosta 020 692 203 tai
- asioimalla Kelan toimistossa, jossa kortti voidaan tilata ilman hakemusta, jos vakuuttamisasia on kunnossa.

Toimivalta hakea korttia on jokaisella täysivaltaisella ja täysi-ikäisellä sekä 15 vuotta täyttäneellä henkilöllä itsellään.

Toinen henkilö voi toimia hakijana toisen puolesta, kun hän

- on henkilön edunvalvoja (mukaan lukien alle 18-vuotiaan huoltaja)
- käyttää puhevaltaa ns. muuna henkilönä silloin, kun henkilö ei itse sairauden, vanhuuden tms. vastaavan syyn takia kykene hakemaan korttia eikä hänellä ole edunvalvojaa
- on valtuutettu. Kirjallisen valtakirjan ohella voidaan hyväksyä myös muu luotettava valtuutus, esim. puhelimitse tai henkilökohtaisesti Kelan toimistossa annettu suullinen valtuutus. Suullisesta valtuutuksesta on tehtävä riittävät merkinnät asiakirjoihin. Myös faksilla tai sähköpostitse annettu valtakirja voidaan hyväksyä, ellei ole syytä epäillä sen luotettavuutta, alkuperäisyyttä tai eheyttä. Rinnakkaiskortti voidaan tilata asiakkaan ilmoittamasta perustellusta syystä esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:
- lapsi asuu vanhempien/huoltajien eron jälkeen vuorotellen kahdessa taloudessa
- sijaisperheen vanhempi hakee sosiaalitoimen suostumuksella toisen kortin huostaanotetulle, sijaisperheessä asuvalle lapselle
- edunvalvoja hakee asiakkaansa toisen kortin itselleen

2.2. Virheellinen kortti

Tilaa virheellisen kortin tilalle uusi kortti. Jos kysymyksessä on tekninen, kortin valmistajasta johtuva virhe, merkitse tilaus valitukseksi, jolloin kortin valmistaja toimittaa uuden kortin maksutta. Tilauksen voi tehdä valituksena vain 60 päivän sisällä virheellisen kortin tilaamisesta.

Virheellistä korttia ei tarvitse toimittaa valmistajalle.

2.3. Kuvattoman Kela-kortin katoaminen

Tilaa kadonneen tilalle uusi kortti. Voit harkintasi mukaan edellyttää vakuutetun antamaa, perusteltua kirjallista selvitystä (SV 157sr). Kuvattoman kortin hakemuksia ei tarvitse arkistoida, vaan ne voi hävittää sen jälkeen, kun tilaus on tehty.

2.4. Erikoistilanteet

Tietohallinnon väestötietoryhmä tilaa kortin niissä tapauksissa, kun se poistaa tietokantaan tallennetun kortin kirjoittamisen eston. Se myös välittää toimistojen tilattavaksi valmistajan virheellisiksi ilmoittamia tilauksia.

3. Kuvallinen Kela-kortti

Kuvallisia Kela-kortteja ei enää uusita 11.10.2014 alkaen. Sitä ennen myönnetyt kuvalliset Kela-kortit ovat voimassa joko toistaiseksi tai korttiin merkityn voimassaolon ajan. Kun voimassa olevaan kuvalliseen Kela-korttiin tulisi muutoksia, henkilölle postitetaan automaattisesti kuvaton Kela-kortti.

Kuvallinen Kela-kortti sisältää henkilö- ja sairausvakuutustietojen lisäksi valokuvan ja vakuutetun valinnan mukaan eläkeläisalennuksiin oikeuttavia merkintöjä. Kuvallisella kortilla voi osoittaa henkilöllisyytensä niissä palvelupaikoissa, jotka kelpuuttavat sen tähän tarkoitukseen. Sillä voi myös osoittaa olevansa eläkkeensaaja sekä oikeutensa eläkeläisalennuksiin Finnairin kotimaan liikenteessä, Valtionrautateillä ja linja-autoliikenteessä, jos vakuutettu on halunnut korttiinsa nämä alennusmerkinnät. Lisäksi kortissa voi olla R-tunnus (rintamasotilastunnus, rintamatunnus, rintamapalvelustunnus tai veteraanitunnus) tai MR-tunnus (osallistunut miinanraivaustehtäviin).

Kortissa on samat tiedot kuin kuvattomassa Kela-kortissa, erityiskorvaukseen oikeuttavia sairauksia koskevat tiedot kuitenkin vain vakuutetun niin halutessa. Lisäksi kuvallisessa kortissa on seuraavia tietoja:

Yleis- ja henkilötiedot

- Kansalaisuus Suomen kansalaisilla (muille jätetään tyhjäksi)
- Valokuva
- Kelan logo

Lisätiedot (jos vakuutettu on halunnut)

- ELÄKKEENSAAJA-merkintä eläkkeen saajilla
- R-tunnus niillä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai veteraanitunnus
- MR-tunnus miinanraivaustehtäviin osallistuneilla
- Finnairin kotimaan liikenteen, VR:n ja Matkahuollon (linja-autoliikenteen) eläkeläisalennukseen oikeuttava merkintä
- Kuvallisen Kela-kortin alkuperäisyyden voi varmistaa mm. kortin takasivulla olevasta Kelan logosta, jonka väri muuttuu korttia käännettäessä, sekä takasivun ylitse kulkevasta graafisesta, sormin tunnistettavissa olevasta kohokuviosta.
- **Eläkkeensaaja, Finnair, VR, Matkahuolto**

Eläkkeensaajamerkinnän sekä Finnairin kotimaan liikenteen, VR:n ja Matkahuollon alennusmerkintöjen perusteet ovat 1.1.1998 alkaen olleet samat. Jos alle 65-vuotias henkilö ei ole korttia hakiessaan saanut Kelasta merkintään oikeuttavaa eläkettä, perusteena on käytetty työeläketietoja ja maatalousyrittäjien luopumisjärjestelmän eläketietoja.

Eläkkeensaajamerkinnän sekä Finnairin, VR:n ja Matkahuollon alennusmerkinnät ovat voineet saada

- korttia haettaessa 65 vuotta täyttäneet

sekä sitä nuoremmat, jotka saavat kansaneläkejärjestelmän, Suomen lakisääteisen työeläkejärjestelmän tai luopumisjärjestelmän mukaista

- vanhuuseläkettä
- varhennettua vanhuuseläkettä
- työkyvyttömyyseläkettä
- yksilöllistä varhaiseläkettä
- työttömyyseläkettä
- pitkäaikaistyöttömien eläketukea
- maatalousyrittäjien luopumisjärjestelmän mukaista eläkettä (luopumiseläke, luopumiskorvaus, luopumistuki, sukupolven vaihdoseläke).

Merkintään ei kuitenkaan ole syntynyt oikeutta, jos eläke on

- määräaikainen eläke tai kuntoutustuki
- osatyökyvyttömyyseläke tai osa-aikaeläke
- ulkomaan eläke
- opetusministeriön myöntämä ylimääräinen eläke, sanomalehtimies- ja taiteilijaeläke tai taiteilija-apurahaeläke
- kansanedustajan tai valtioneuvoston jäsenen vanhuuseläke, jos saaja on alle 60 v.
- eläke on niin pieni, ettei sitä makseta tai se maksetaan pienuuden takia kertasuorituksena. Poikkeus: jos työeläkettä ei muun (SOLITA) etuuden yhteensovituksen vuoksi jää maksettavaksi, oikeus kuitenkin syntyy.
- perhe-eläke
- SOLITA-etuus
- vapaaehtoinen eläke, rekisteröimätön eläke tai muu korvaus.

65 vuotta täyttäneet saavat Finnairin, VR:n ja Matkahuollon alennukset iän perusteella esittämällä passin, henkilökortin tai ajokortin.

Ne alle 65-vuotiaat eläkkeensaajat, jotka eivät ole saaneet alennusmerkintöjä Kela-korttiinsa, voivat selvittää oikeutensa alennuksiin suoraan Finnairilta, VR:ltä ja Matkahuollosta. Alennuksen saamiseksi Finnair edellyttää eläkepääätöksen esittämistä lipunostotilanteessa, ja VR ja Matkahuolto myyvät alennuksiin oikeuttavaa omaa korttiaan. Lisäksi kansaneläkkeensaajan kortilla ja työeläkekortilla voi todistaa eläkkeellä olon. Ne ovat kuvattomia kortteja, joiden kanssa on pyydettyä esitettävä kuvallinen henkilöllisyystodistus.

Kuvallisen Kela-kortin asemesta eläkkeellä olon voi todistaa kansaneläkkeensaajan kortilla tai työeläkekortilla. Kansaneläkkeensaajan kortti lähetetään automaattisesti kuukausittain kaikille alle 65-vuotiaille henkilöille, joille myönnetään ensimmäisen kerran toistaiseksi myönnetty täysi kansaneläke. Vajaan tai määrääjäksi myönnetyn kansaneläkkeen saajalle voit antaa todistuksen eläkkeestä kirjepohjalla VET01. Kirjepohjalla VET02 voit antaa todistuksen rintamalisän saamisesta.

Eläkkeensaajille erilaisia etuisuuksia myöntävät organisaatiot päättävät itse etuisuuksistaan ja myös siitä, minkälaisia todistuksia eläkkeen saamisesta edellyttävät.

Nuorisotunnus

Kuvalliseen korttiin oli 12–26-vuotiailla mahdollisuus saada nuorisotunnus (Herkules) 31.8.2004 saakka. Tunnuksen sisältäviä kortteja voi käyttää nuorisokorttina siihen saakka, kunnes henkilö ylittää tunnuksen ikärajan.

4. Henkilökortti sairausvakuutustiedoin

Henkilökorttia sairausvakuutustiedoilla ei ole myönnetty 31.12.2017 jälkeen. Poliisin sitä ennen myöntämät kortit ovat voimassa enintään 5 vuotta.